Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 16. **Braşovŭ, Sâmbătă, 23 Ianuarie (4 Februarie)** **1888.**

Jubileulŭ de 50 de anĭ
alŭ
„GAZETEĬ TRANSILVANIEĬ“.

Cubleşulŭ maghiarŭ, 17 Ianuarie 1888.

Ca unulŭ, care încă în anulŭ 1844 am fostŭ prenumĕrantŭ la „Gazetă“, vĕ dorescŭ din adênculŭ inimei succesŭ şi victoriă în lupta pentru adevĕrŭ şi dreptate. Dea ceriulŭ sĕ ajungeţĭ întregĭ sănĕtoşĭ şi jubileulŭ centenarŭ!

Nicolau Birle, advocatŭ.

Iclăndelŭ, 19 Ianuarie 1888.

Inima mea românéscă, ce numai pentru poporulŭ românŭ bate, salută şi gratuléză jubileulŭ de 50 de anĭ alŭ ḑiarului „Gazeta Transilvaniei“.

Romulŭ S. Orbeanŭ, preotŭ gr. cat.

Braşovŭ, 22 Ianuarie 1888.

Buletinele ḑilnice, ce ni le aducŭ ḑiarele europene despre situaţiunea politică, ne spunŭ totŭ una şi aceeaşĭ, că adecă ea este, *neschimbată.* Este o crisă, în care se află vechiulŭ continentŭ, şi natura unei crise aduce cu sine, că, rĕmânêndŭ neschimbată, devine din ce în ce mai seriósă şi mai amenințătóre.

Caracteristicŭ pentru starea de faţă a lucrurilorŭ este, că se aşteptă cu mare nerăbdare o enunciaţiune órecare din partea principelui Bismark. Ţarulŭ şĭ-a esprimatŭ speranţa sa pentru pace, asemenea şi bĕtrânulŭ Wilhelm, ce ḑice însĕ Bismarck, puterniculŭ cancelarŭ, care conduce aḑĭ frênele diplomaţiei?

Este firéscă curiositatea lumei, dér ne îndoimŭ că o va satisface aşa curêndŭ, ţinêndŭ, cum se ḑice, încă în ḑilele aceste unŭ „mare discursŭ politicŭ.“

Principele de Bismarck nu este póte nicĭ pe departe aşa de îngrijatŭ din causa concentrărilorŭ de trupe rusescĭ, cum se crede. Neliniştea luĭ îşĭ are isvorulŭ mai multŭ în atitudinea nehotărîtă a cercurilorŭ influente politice din Viena. S'a sêmţitŭ în timpulŭ din urmă în capitala Austriei unŭ puternicŭ curentŭ în favórea unei înţelegerĭ cu Rusia în defavórea alianţei cu Germania, despre care se ḑicea că nu oferă destule garanţii pentru timpurĭ critice.

Cancelarulŭ germanŭ se temea ca nu cumva sĕ învingă părerile celorŭ ce n'au încredere în politica lui, şi de aceea s'a bucuratŭ multŭ vĕḑêndŭ modulŭ cum a esplicatŭ ministrulŭ-preşedinte Tisza situaţiunea în cunoscuta sa declarare, cu care a întêmpinatŭ interpelaţiunile lui Helfy şi Perczel.

Organulŭ bismarckianŭ îi şi dă lui Tisza pentru acésta unŭ atestatŭ de bună conduită politică ḑicêndŭ, că adevĕratulŭ efectŭ alŭ declarării sale este a se căuta mai multŭ în forma, prin care „a aderatŭ cu deplină lealitate la politica de pace a statelorŭ din Europa de mijlocŭ cu tóte consenţele ei“.

Celelalte foi germane se pronunţă şi mai categoricŭ asupra impresiunei bune ce a făcut'o discursulŭ lui Tisza în Berlinŭ. „Acestŭ discursŭ,“ ḑice „Münchener allg. Ztg,“, „nu lasă nimicŭ de doritŭ din punctŭ de vedere germanŭ; celŭ puţinŭ într'atâta nu, încâtŭ privesce soliditatea alianţei germano-austriace.“

Totŭ astfelŭ găsesce „Kölnische Zeitung,“ însemnătatea vorbirei lui Tisza în refusulŭ categoricŭ alŭ tuturorŭ încercărilorŭ de a desbina puterile aliate.

Totodată constată foile germane cu mulţămire, că în Petersburg vorŭ produce declarările lui Tisza o impresiune puţinŭ îmbucurătóre, căcĭ nicĭ că se putea ca ministrulŭ-preşedinte ungurescŭ sĕ se declare mai precisŭ în contra orĭ cărorŭ negociărĭ separate ale Austro-Ungariei cu Rusia.

D-lŭ Tisza a satisfăcutŭ aşadér pe cei din Berlinŭ. Cancelarulŭ germanŭ n'are sĕ se mai témă de o acţiune separată a Austro-Ungariei şi astfelŭ îşĭ póte ţese mai departe în linişte planurile sale şi nu va fi aşa de nedibaciu, ca pentru satisfacerea curiosităţii lumei politice, care a începutŭ a deveni impacientă, sĕ şi le dea pe faţă înainte de vreme.

Voci asupra situaţiunei.

„Post“ din Berlinŭ scrie cu privire la situaţiune:

Germania documenteză iubirea sa de pace prin aceea, că nu rĕspunde la *înarmările progresive* ale Rusiei cu luarea de contra-mĕsurĭ, pentru-că acestea arŭ accelera rĕsboiulŭ. Germania aşteptă momentulŭ estremŭ. Câtŭ pentru asigurarea rusescă, că Rusia nu voiesce sĕ ia ofensiva, nu i se póte crede. Unŭ duşmanŭ, care ar pĕtrunde în imperiulŭ rusescŭ, ar fi fórte stricăciosŭ pentru elŭ, din causa stărilorŭ din întru politice, a periculului nihilisticŭ, de aceea Rusia este avisată la ofensivă, precum a mărturisit'o mai de multŭ generalulŭ Scobelev. Partida rusescă a rĕsboiului o spune acuma francŭ, că nu voiesce sĕ se mulţămescă cu nisce succese în peninsula balcanică, ci că nesuccesulŭ Rusiei pricinuitŭ de ea însăşĭ îi oferă acum cea mai potrivită ocasiune, de a dirige oştirile Rusiei spre apusŭ.

„Pester Lloyd“ îşĭ esprimă temerea, că vorbirea ministrului Tisza va fi întortochiată şi interpretată în sensŭ provocatorŭ în Rusia, fiindŭ că a ḑisŭ, că dislocările de trupe rusescĭ la granița austro-ungară constringŭ monarchia nóstră a se îngriji pentru siguranţa graniţelorŭ. Dér mĕsurĭ militare trebue sĕ se ia de către Austro-Ungaria, deórece sistemulŭ de dislocare a trupelorŭ rusescĭ la graniţele vestice se consideră în cercurile militare ca o *mobilisare în stilŭ mare.* Din vorbirea ministrului ungurescŭ însĕ se deduce, că contrastele ce esistă între ambele imperii suntŭ neresolvabile şi că starea de nesiguranţă nu va înceta decâtŭ când Rusia îşĭ va fi terminatŭ înarmările şi când desghețulŭ ernei va libera din cerculŭ sĕŭ grosŭ teatrulŭ de rĕsboiu.

Din Viena se anunţă ḑiarului *„Standard“*, că autorităţile militare reclamă dela contele Kalnoky tótă libertatea de acţiune pentru mĕsurile pe care ele le credŭ necesare, afară numai décă diplomaţia va face sĕ înceteze înarmările Rusiei. Conferinţele militare şi ministeriale, sub preşedinţa împĕratului, s'au începutŭ din nou fără sgomotŭ. Guvernulŭ e fórte încurcatŭ în faţa atitudinei echivoce a Rusiei, care *face asigurărĭ de pace, dér continuă cu pregătirile militare.*

„Le Nord“ constată, că neîncrederea, care se arată de către Austro-Ungaria faţă cu asigurările pacînice ale Rusiei, a atinsŭ în modŭ fórte neplăcutŭ cercurile politice din Petersburgŭ, deórece de aci se conchide, că cei din Viena au nevoe de unŭ curentŭ rĕsboinicŭ pentru vr'unŭ scopŭ óre-care. Décă presa austriacă cere dela Rusia sĕ dovedéscă prin fapte iubirea sa de pace, trebue sĕ rĕspundemŭ, că Rusia până acum n'a făcutŭ nimicŭ ce ar fi pututŭ turbura pacea. Toţĭ ómenii specialiştĭ recunoscŭ, că trupele rusescĭ, care se află la graniţă, nu potŭ lua ofensiva.

„Le Nord“, din potrivă, acusă liga păcii, că tinde a provoca pretutindenea unŭ curentŭ anti-rusescŭ. Acésta se vede şi din presiunea care se esercită din Viena asupra regelui Milanŭ din Serbia şi care împedecă venirea la cârmă în Serbia a unui guvernŭ amicŭ Rusiei. Acésta se mai vede şi din suspiţionarea Rusiei, ca şi când ea, pe furişŭ, ar căuta sĕ pună mâna pe Asia.

Este evidentŭ, că prin acésta se urmăresce scopulŭ de a împinge pe Turcia şi pe Englitera în braţele alianţei întreite. In fine se întrebuinţéză tóte mijlócele pentru a căştiga pe micile state balcanice. Rusia are totŭ cuvêntulŭ de-a privi cu neîncredere visita ministrului românŭ Sturdza la Friedrichsruhe.

Cu privire la cestiunea bosniacă, *„Le Nord“* declară, că Rusia nu voesce nicĭ decumŭ sĕ conteste posiţiunea legală a Austro-Ungariei în Bosnia şi Herţegovina. Dér nu mai este secretŭ pentru nimenea, că Austro-Ungaria, care are numai dreptulŭ de ocupaţiune şi administraţiune, se gândesce la *anecsarea ambelorŭ provincii.* Ba suntŭ chiar ómenĭ, carĭ afirmă, că Austro-Ungaria îşĭ îndréptă privirile multŭ mai departe.

Din dieta ungară.

Nicĭ unŭ deputatŭ ungurŭ, carĭ au atinsŭ şi cestiunea săséscă, ridicată în dietă de Meltzl, nu lĭ-a rĕspunsŭ Sasilorŭ aşa de verde'n faţă, „că Ungurii potŭ trăi şi fără de ei,“ ca contele Albert *Apponyi.* Etă ce ḑise elŭ:

Constatŭ cu bucuriă, că sunt de acordŭ cu cele ḑise de ministru-preşedinte la vorbirea deputatului Meltzl. Dér fiindŭ că d-lŭ deputatŭ s'a provocatŭ şi la opoşiţiune, nu e superfluu sĕ reflectezŭ şi din parte-mĭ.

A vorbitŭ d-lŭ deputatŭ despre solidaritatea de interese a Maghiarilorŭ şi Sasilorŭ, şi cu acésta a anunţatŭ o doctrină, cu care eu suntŭ de acordŭ. Admitŭ că pentru elementulŭ ungurescŭ ra fi unŭ rĕu, décă cele şépte oraşe săsescĭ şi cele 150 sate săsescĭ n'arŭ esista; dér d-lŭ deputatŭ sĕ-mĭ permită o observare. Recunoscŭ, că menţinerea individualităţii naţionale a poporaţiunei săsescĭ este în interesulŭ nostru, dér în cele din urmă totuşĭ *amŭ esista rĕu şi bine mai departe şi fără de ea;* dér cumcă cele şépte oraşe săsescĭ n'arŭ puté esista mai departe décă peste acelŭ teritoriu ar domni altŭ statŭ decâtŭ celŭ ungurescŭ, acésta va fi clarŭ orĭ-cărui omŭ cugetătorŭ. (Viĭ aprobărĭ generale).

A mai ḑisŭ, că Sasii în genere nu suntŭ învoiţĭ cu politica guvernului, dér că vomŭ găsi, că e naturalŭ lucru, décă din punctŭ de vedere alŭ apĕrării intereselorŭ lorŭ caută a se înţelege şi a se apropia de guvernŭ, ca guvernŭ, şi că presupune despre patriotismulŭ partidelorŭ opoşiţionale, că şi ele vorŭ vedé mai bucurosŭ pe Sasĭ alăturându-se partidei guvernamentale, decâtŭ décă şĭ-ar menţiné posiţiunea lorŭ de partidă deosebită.

La acestea am sĕ observŭ următórele: Dorescŭ, ca în acéstă ţéră peste totŭ sĕ nu esiste partide pe basă de naţionalitate (vii aprobărĭ generale); dorinţa şi ţînta mea este, ca fiecare cetăţênŭ alŭ acestei ţĕrĭ sĕ se alăture uneia orĭ alteia dintre partidele politice din ţéră, după convingerea ce o nutresce în privinţa afacerilorŭ publice; partidele naţionale sĕ înceteze ca atare şi de aceea spunŭ pe faţă, că décă toţĭ deputaţii sasĭ arŭ renunţa, pe temeiulŭ convingerei, că politica guvernului e corectă, la posiţiunea lorŭ actuală oposiţională şi s'arŭ alătura fără cugete ascunse partidei guvernului, mĕ voiu bucura sincerŭ de acésta. Dér ceea ce a ḑisŭ d-lŭ deputatŭ Meltzl e cu totulŭ altceva. A ḑisŭ, că Sasii nu aprobă politica guvernului, dér din punctŭ de vedere alŭ realisării proprielorŭ interese ale lorŭ caută sĕ stea în atingere cu puterea esistentă. Asta însemnéză menţinerea particularismului politicŭ de până acum şi o astfelŭ de alipire, pentru ca sĕ-şĭ facă treburile, nu se póte nicĭdecum numi unŭ succesŭ pentru interesulŭ naţionalŭ ungurescŭ.

Ceea ce a ḑisŭ Meltzl, că din punctŭ de vedere alŭ intereselorŭ speciale săsescĭ doresce a se alătura puterei, este numai o singuratică apariţiune a faptului ce, durere, se întêmplă în tótă ţéra şi o pétră fundamentală a politicei şi puterei guvernului. A declaratŭ dóră unŭ deputatŭ de spiritŭ, deşi órecum cu idei naive, acestŭ faptŭ ca o manifestare a geniului naţiunei, că adecă oraşe şi ţinuturĭ întregĭ caută atingere cu guvernulŭ şi se alipescŭ puterei spre a obţiné cu atâtŭ mai sigurŭ satisfacerea intereselorŭ lorŭ locale. (Iuliu Schvarcz: Am ḑisŭ în ironiă!) Atuncĭ nu scie d-lŭ deputatŭ pe cine a ironisatŭ, căcĭ elŭ a descoperitŭ în d-lŭ ministru-preşedinte acea mare însuşire de bărbatŭ de statŭ, pe care în adevĕrŭ o şi posede, că adecă e cu deosebire primitorŭ alŭ acestei manifestărĭ a geniului naţiunei.

Nu mai urmărimŭ vorbirea sfătosului conte, destulŭ că în îngâmfarea lui a spusŭ, că „Ungurii potŭ

trăi și fără de Sasĭ“. Ce dicŭ deputații *naționalĭ* sasĭ la aceste manifestărĭ de disprețŭ ale deputaților unguri fața cŭ poporulŭ săsescŭ?

SCIRILE DILEI.

După cum anunță diarele din România, Archiducele *Rudolfŭ* și Princesa *Stefania vorŭ face* în Aprilie *o visită părechei regale române.*

***

Alaltaerĭ a trecutŭ pe la gara Brașovului d-lŭ *M. Sturza*, ministrulŭ instrucțiunei publice din România, întorcêndu-se dela Friedrichsruhe în țeră.

***

Unŭ comerciantŭ din Pesta, precum ni se scrie, avêndŭ o pretențiune de 3 fl. 52 cr. la direcțiunea societății căii ferate Arad-Cianad, ce i se luase mai multŭ pentru transportulŭ unei mărfĭ, cerù printr'o petițiune scrisă în limba germană, sĕ i se restitue acea sumă de banĭ. I s'a restituitŭ, nu-i vorbă, dér cu observarea, că *altădată sĕ petiționeze în limba statului: în limba maghiară.*

Las' că statulŭ nu e „maghiarŭ“, dér ce are a face o instituțiune privată cu statulŭ? Și apoi de când limba de comunicațiune a comercianților cu institutele private și chiar cu ale statului trebue sĕ fiă cea maghiară, când în statŭ suntŭ mai multe limbĭ deopotrivă îndreptățite? Noi avemŭ unŭ proverbŭ: Ce-i pré multŭ, nu-i sănĕtosŭ!

***

Din *Timișóra* i-se scrie lui „Bud. Hirl.“: In comuna învecinată *Lucăreți* a fostŭ deunădile alegere de jude, adecă fisolgăbirĕulŭ Constantinŭ Lazar puse sĕ se vestéscă ca jude alesŭ cu aclamațiune Nicolae Gruin, care este urîtŭ de satulŭ întregŭ. Investitŭ cu acéstă putere, prima faptă a lui Gruin a fostŭ, că a îmbătatŭ pe gendarmĭ și le-a poruncitŭ sĕ mérgă în cârciuma comunală și sĕ-i bată pe toțĭ aceia, carĭ au fostŭ contra alegerii lui de jude. Gendarmii făcură cum li se poruncise, năvăliră cu patulŭ puscii și cu baioneta asupra locuitorilorŭ. Unŭ moșnégŭ de 70 anĭ, Toma Iovinŭ, fù pusŭ în fiare, fiindcă făcuse imputărĭ gendarmilorŭ, carĭ dedéu și în femei. La urmă însĕ fù bătutŭ și judele Nicolae Gruin, când venì sĕ pună capĕtŭ bătăii, care fusese provocată de dênsulŭ, și care luase dimensiunĭ pré marĭ. Mai greu rănițĭ au fostŭ George Suicĭ, Toma Popescu, Nicolae Ioza, Pavelŭ Ianca și nevastă-sa, Toma Iovinŭ și Milovanŭ Iovinŭ. In comună iritațiunea e fórte mare“.

Erășĭ uneltele și gendarmii d-lui Tisza!

***

Aprópe de stațiunea *Vĕrșețŭ* s'a aruncatŭ o damă bine îmbrăcată pe șine și a fostŭ strivită de locomotiva care mergea pe liniă. Nefericita suferea de cleptomaniă și de rușine s'a sinucisŭ. Cadavrulŭ nenorocitei a fostŭ depărtatŭ de pe șine, la ordinulŭ delegatului căpitanatului orășenescŭ din Vĕrșețŭ, încă înainte de a se fi constatatŭ faptulŭ din partea autorității căii ferate.

***

In comuna *St. Miclăușulŭ micŭ*, comitatulŭ *Pestei*, s'a iscatŭ o *rĕscólă*, de órece baptiștii, carĭ locuescŭ acolo în numĕrŭ mare, au refusatŭ de a plăti dările comunale. Iritațiunea populațiunii este atâtŭ de mare, încâtŭ a trebuitŭ sĕ se recvireze miliția, pentru evitarea vre-unei încăerărĭ sângeróse.

Colicĭ „patriotice.“

In cestiunea strămutărei reședinței Episcopiei gr. cat. dela Gherla la Deșiu, „Ellenzék“ primesce o corespondență dela Deșiu, prin care se dice între altele, că din causa unui micŭ conflictŭ, Episcopulŭ gr. cat. din Gherla nu mai vrea sub nicĭ unŭ prețŭ sĕ rĕmână acolo și face totŭ posibilulŭ pentru a se strămuta la Deșiu.

Dér — continuă corespondentulŭ — strămutarea unei colonii străine atâtŭ de marĭ e de mare însemnătate și din punctŭ de vedere naționalŭ pentru localitatea unde se strămută. Deșiulŭ a fostŭ din cele mai vechĭ timpurĭ orașŭ ungurescŭ, și numai în anii mai din urmă, de când începuse a înainta, devenindŭ capitala comitatului Solnocŭ-Dobêca, a începutŭ a pierde din străvechiulŭ lui caracterŭ maghiarŭ, întru câtŭ adecă în seria funcționarilorŭ ocupă locŭ mulțĭ Valachĭ, ér comerciulŭ este stăpânitŭ de Jidovĭ. S'a ridicatŭ comerciulŭ, industria și comunicațiunea, dér s'a neglesŭ caracterulŭ ungurescŭ alŭ orașului. Elementulŭ domnitorŭ alŭ orașului a devenitŭ cerșetorŭ; din cei mulțĭ de odinióră, abia se mai află cățĭva despre carĭ s'ar puté dice, că se află într'o stare mai de trăitŭ. Ce-i dreptŭ, strămutarea episcopatului gr. cat. în Deșiu, ar aduce în comerțŭ circulațiunea a 80—100 de mii fl. pe anŭ și acesta ar fi unŭ mare avantagiu pentru orașŭ, dér în loculŭ acestui avantagiu trebue sĕ li se dea terenŭ gratuitŭ, ér terenulŭ cerutŭ de episcopŭ, servindŭ adĭ ca piață de vite, aduce venitŭ de 6000 fl. pe anŭ. Representanța orășenéscă pe hârtiă a primitŭ cu bucuriă ofertulŭ popilorŭ valahĭ, fiindŭ că altmintrelea n'avea ce face. In adunarea din Decemvre însĕ, când era sĕ se voteze în cestiunea oferirei locului, membrii representanței înainte de votisare au părăsitŭ sala. Comisiunea esmisă pentru denumirea locului e contra oferirei locului cerutŭ de Episcopŭ și propune în loculŭ acestuia o stradă laterală....

In fine corespondentulŭ întrébă, că décă s'ar strămuta numitulŭ episcopatŭ la Deșiu, óre ce se va alege din orașulŭ acesta peste o sută de anĭ? Nicĭ atâta nu-i sigurŭ, décă se va guverna acestŭ orașŭ unguresce orĭ valahicesce. Esemplu e Oradea-mare, care se află în inima Ungariei și cu tóte aceste până în timpulŭ de față fórte puținŭ sentimentŭ ungurescŭ s'a legatŭ de cetățenii românĭ. Corespondentulŭ e contra strămutărei episcopatului din Gherla.

Atâta totŭ? Noi gândeamŭ, că a și începutŭ sĕ se guverneze Deșiulŭ valahicesce; dér cum vedemŭ trebue sĕ mai așteptămŭ. Prin urmare ce-lŭ apucă de acum pe corespondentulŭ colicile „patriotice“ și'șĭ face inimă rea?

„Maghiarĭ negri și Maghiarĭ albĭ“.

Sub acestŭ titlu cetimŭ în „Pester Lloyd“ dela 1 Februarie:

Funcționarulŭ dela căile ferate ungare de statŭ, domnulŭ Anton Carl Fischer a făcutŭ descoperirea interesantă, că Hunii și Maghiarii se deosebeau unii de alții numai prin îmbrăcăminte, și că populațiunea unguréscă, care pórtă sumane negre suntŭ rĕmășițe de ale Maghiarilorŭ negri, așadéră de-ale Hunilorŭ, pe când sumanele albe (cu glugă cum au Ungurii din Țéra unguréscă) forméză îmbrăcămintea Maghiarilorŭ albĭ. Colórea împodobelei este caracteristica seminției și autorulŭ arată pe basa datelorŭ, carĭ le-a primitŭ pe 200 cóle cu întrebărĭ ce le împărțise în acestŭ scopŭ, că combinațiunile colorilorŭ porturilorŭ din Țéra unguréscă corĕspundŭ celorŭ 112 seminții, care au venitŭ sub Arpad în țeră. Lăsândŭ pe séma învĕțațilorŭ critica acestei descoperirĭ isbitóre, constatămŭ numai, că autorulŭ, cu unŭ aparatŭ scientificŭ imposantŭ, se ocupă de Finĭ și de Turkomanĭ, și pledéză pentru originalitatea rassei maghiare.

Parcă a vrutŭ cineva sĕ conteste originea hunică a Ungurilorŭ!

Corespondența „Gazetei Transilvaniei“.

Valea-Bârgăului, 29 Ianuariu 1888.

(Un actŭ vrednicŭ de laudă. — Petrecere cu jocŭ. — Cum se sprijinesce diaristica română la noi.)

Onorate d-le Redactorŭ! Diua de Anulŭ nou și de S. Botezŭ au fostŭ dile de adevĕrată bucuriă pentru unŭ numĕrŭ frumușelŭ de copii sîrguincioșĭ, dér lipsițĭ de mijlóce, carĭ frecuentéză șcóla fundațională din B.-Prundŭ.

In aceste dile s'au împărțitŭ copiilorŭ vestminte de érnă prin președintele curatoratului acestei șcóle, d-lŭ Dr. Hângănuțŭ.

Meritulŭ principalŭ la acestŭ actŭ vrednicŭ de laudă îlŭ are d-lŭ Dr. Hângănuțŭ și învĕțătorulŭ Danŭ, carĭ prin neobositulŭ lorŭ zelŭ, parte prin aranjarea de petrecerĭ. parte prin colecte au adunatŭ parale de au cumpĕratŭ vestminte și au causatŭ o di de bucuriă copiilor sîrguincioșĭ, dér lipsițĭ de mijlóce, și nu mai puținŭ și părinților lorŭ.

Actulŭ acesta cu atâtŭ e mai de lăudatŭ și n'ar strica sĕ fiă imitatŭ de toțĭ binevoitorii școlelorŭ românescĭ, cu câtŭ prin acésta de-o-parte, se dă ansă de emulațiune copiilorŭ în șcólă și li se insuflă dragoste de a-o frecuenta, de altă parte sĕ îndémnă și părinții de a-șĭ trimite copii la șcólă și încă și cei lipsițĭ de mijlóce.

In séra de 28 l. c. s'a aranjatŭ din partea câtorva inteligențĭ din B.-Prundŭ în localitățile școlei fundaționale din B.-Prundŭ, petrecere cu jocŭ cu scopŭ filantropicŭ.

Petrecerea a fostŭ bine cercetată, nu atâtŭ din partea Românilorŭ cu respectŭ la numĕrulŭ lorŭ, câtŭ mai cu sémă din partea străinilorŭ, ceea ce nicĭdecum nu ne servesce spre laudă, avêndŭ în vedere că scopurile petrecerilorŭ nóstre întotdéuna au menire filantropică, și încă esclusivŭ pentru trebuințele nóstre.

Portulŭ românescŭ, precumŭ și jocurile românescĭ nu au lipsitŭ chiar cu desevêrșire dela acéstă petrecere, ar fi însĕ de doritŭ pe viitorŭ, ca și unulŭ și altele sĕ fiă mai cu căldură imbrățișate, căcĭ portulŭ românescŭ, jocurile româneșcĭ, datinele și cântările româneșcĭ sunt elemintele ce constituescŭ o petrecere adevĕratŭ românéscă. — Apoi ar' fi credŭ, timpulŭ sĕ ne desbărămŭ odată de slăbiciunea românéscă — de prea marea prevenire către strĕinĭ.

De multe orĭ mi-s'a datŭ prilegiu de-a ceti prin diarele nóstre, că preste totŭ diaristica română de dincóce — unde este mai mare trebuință — nu e sprigenită în de-ajunsŭ din partea cărturarilorŭ noștri și preste totŭ din partea publicului românescŭ.

Cu durere vinŭ de a constata acestŭ rĕu și în valea nóstră. In 5 comune, ce constituescŭ acéstă vale, avemŭ preoțĭ, dascălĭ, notarĭ, primarĭ, proprietarĭ și alțĭ cărturarĭ, carĭ — cu puține eșcepțiunĭ nu vorŭ sĕ sacrifice cățĭva florinașĭ din venitulŭ lorŭ și pentru diaristica nóstră națională, a acestui mediu puternicŭ, fără care astădĭ nu mai putemŭ fi. Sĕ sperămŭ însĕ, că ómenii în viitorŭ se vorŭ îndrepta și în acéstă direcțiune.

„Bârgăuanulŭ.“

„FOILETONULŬ GAZ. TRANS.“

(2)

Orbulŭ din Chiriacŭ.

— Impresiunĭ de călĕtoriă. —

Dedicația d-nei Alecsandrina Nedelcovici.

După o bună bucată de vreme, orbulŭ Dumitru mĕ întrebà din nou sĕ-i spunŭ cine sunt. Eu atuncĭ, fără sĕ mĕ mai gândescŭ multŭ, diseiu scurtŭ, că sunt Alecu, epistatulŭ moșiei. Așa diseiu eu, ér orbulŭ rĕspunse repede, că nu se póte, deórece pe Alecu îlŭ cunósce.

Orbulŭ rĕmase nemulțămitŭ de mine, ceea ce se putea vedé din tăcerea lui.

Elŭ tăcea, ér mie nu-mĭ venia acésta la socotélă, și deóre-ce doriam sĕ intru cu elŭ în vorbă, îi spuseiu adevĕrulŭ, îi spuseiu că sunt óspele boerului și că primblându-mĕ prin părțile acestea, am auditŭ despre elŭ și am doritŭ sĕ-lŭ cunoscŭ cu orĭ-ce prețŭ.

Unŭ zîmbetŭ rece se ivì pe buzele orbului, ca și cum ar fi vrutŭ sĕ dică: „La ce'țĭ folosesce cunoscința mea!“. Elŭ însĕ nu dise nimica, ci se sucì și'șĭ aședà corpulŭ mai bine, se vede tréba, că-i amorțise piciórele de multulŭ statŭ într'o posiția.

Zîmbetulŭ lui rece mĕ impresionà. Mĕ impresiona tótă înfățișarea lui, căcĭ, spunŭ dreptŭ, cum mĕ uitamŭ la elŭ și cum vedeamŭ acele pelițe pe ochii lui, mi-se părea că vĕdŭ o figură de marmoră, ai cărei ochĭ suntŭ scobițĭ întocmai cum se scobescŭ ochii statuelorŭ de pétră.

Cuprinsŭ de uimire mĕ întrebam, că óre cum va fi venitŭ bietulŭ orbŭ aci la marginea pădurei și ce va fi căutândŭ prin părțile acestea. Mĕ deprinsem ca pe orbĭ sĕ-i vĕd cerșind la marginea satelorŭ și de aceea m'așĭ fi simțitŭ de totŭ nemulțămitŭ, décă n'așĭ fi intratŭ mai deaprópe în vorbă cu acestŭ nenorocitŭ. Vorbiam cu orbulŭ, dér vorba nóstră o întrerupeamŭ adeseorĭ și rĕmâneam uitându-mĕ la elŭ, căcĭ, adevĕrulŭ grăindŭ, cum sta sĕrmanulŭ nemișcatŭ și cum avea pe ochĭ acele pelițe gróse, nu mĕ puteam obicĭnui a crede, că vorba lui ar fi dela sine, ci mi se părea, că altcineva vorbesce și că mĕ aflu lângă o mașină, care reproduce vorbele aceluia.

Acésta era impresia, ce mĭ-o făcea Dumitru Vĕrtejanŭ.

— Bine, băete, ce cauțĭ aicĭ și cu cine ai venitŭ din satŭ până aicĭ? — întrebaiu eu în cele din urmă.

Orbulŭ zimbì din nou și sta neclintitŭ și liniștitŭ ca de obiceu.

— Păzescŭ oile acelea, dise elŭ mai apoi, arătândŭ cu capulŭ către o turmuliță, ce pășcea alăturea.

Așa dise orbulŭ, ér eu remăsei nedumeritŭ. „Unŭ orbŭ sĕ păzéscă oile?... Asta nu-mĭ vine sĕ o credŭ,“ gândii în mine. „Dér cine șcie, căcĭ multe drăcii mai suntŭ pe lume!“

Mĕ uitam la orbŭ, ér elŭ se uita intr'altă parte, se uita însĕ dreptŭ inainte ca orbulŭ, căcĭ elŭ nu póte ficsa nimicŭ și totdéuna, ți-se pare că se uită într'o depărtare fórte mare.

Elŭ se uita dreptŭ înainte, după cum am spusŭ, ér cu mâna pipăia érba de pe josŭ.

Mĕ apropiai de elŭ. Când eram de totŭ aprópe, mĕ pusei josŭ, ér orbulŭ întinse drépta, o puse pe pantalonii mei, o primblà de vr'o douĕ orĭ în susŭ și în josŭ, îșĭ trase mâna și începù sĕ vorbéscă.

— Dta eștĭ boerŭ? — întrebà orbulŭ, care pipăise stofa pantalonilorŭ mei.

— Nu sunt boerŭ, — rĕspunsei scurt, și-i spusei cine sunt și de unde vinŭ, i spusei și aceea, că eu umblu de plăcere pe la sate, pentru a vedé cum trăescŭ ómenii și pentru a-le cunósce obiceele, și adăugai cămcă și aci mĕ voi oprì mai multă vreme totŭ cu acelașŭ scopŭ și că de sigurŭ îlŭ voi cerceta câtŭ de desŭ.

Orbulŭ, după ce dise că bine facŭ, continuà mai departe.

— Eu nu sunt singurŭ aicĭ, — dise elŭ, — am uite colo — continuà elŭ arătândŭ către băeții despre care vorbiamŭ — am o sorióră și fiindŭ-că este pré mică și nu e deprinsă cu oile, vinŭ și eu cu ea, până se va deprinde, căcĭ șcii, domnule, băiatulŭ e băiatŭ și póte adormi, ér óia e óiă și póte întra în rĕstavele de porumbŭ sĕ strice p'acolo și sĕ facă bucluсŭ. Până se va deprinde copila — adause elŭ, — ér după aceea m'oiu mai odihni și eu, căcĭ acumŭ de 15 anĭ, decândŭ calcŭ locurile acestea, m'am cam mai săturatŭ. Uite domnule, — continuà orbulŭ, — în partea aceea este Ciolanulŭ, dincolo e Cucuruzulŭ, alăturea e Măcărăulŭ; tóte aceste moșii le-am umblatŭ în lungŭ și'n latŭ.

(Va urma.)

NIEI

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate: Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ: la administratiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei ... 50 cr. Cu dusulŭ în ... pe ... fl.

Lucrările în acéstă lună.

Februariu în jumĕtatea sa cea dintâiu aşa se raportă ca şi o adevĕrată lună de érnă, care nu ne lasă a lucra în liberŭ; totuşĭ nu arare-orĭ atâtŭ de blândă este şi mai alesŭ în jumĕtatea a doua, încâtŭ întrece şi pe Martie, în care timpulŭ de multe orĭ este fórte schimbăciosŭ. Decĭ în atare casŭ trebue folosită tótă ḑiua frumósă spre a sĕmĕna sĕmênţurile, carĭ încolţescŭ cu anevoe, precum: morcovĭ, petringei, spinatŭ, pastarnacĭ, ceapă şi scarzoneră, ba chiar şi mazere. Acumŭ se facŭ straturĭ (melegarie) pentru plantele de săditŭ, precum: curechiu (varḑă), caralabe, ţelerŭ etc. Când plantele din stratŭ suntŭ marĭ, trebue aerisate ridicândŭ tablele de sticlă. Cine n'are lipsă de multŭ rĕsadŭ, póte sĕ întrebuinţeze olurĭ în locŭ de straturĭ (melegarie). Se potŭ pune crumpene în olurĭ largĭ de 12—15 cm. şi acestea mai târḑiu se strămută într'unŭ castănŭ călduţŭ la o distanţă de 30—40 cm.

Trebue adunate mlădiţe de altoitŭ. Se continuă curăţirea pomilorŭ, la trupina cărora e bine sĕ se pună gunoiu. Trebue gunoite viile. Când néua începe a se topi, de multe orĭ rîturele şi agrii se acoperŭ de apă, în care casŭ apa superfluă trebue îndreptată în şanţurĭ, căcĭ la din contră stagnarea ei strică rădăcinile. Acum e consultŭ a curăţi fênaţele de spinetŭ. Décă solulŭ e desghiăţatŭ trebue plantatŭ plopĭ şi sălcĭ, gróse de trei degete, vîrfulŭ cărora se lasă neascuţitŭ. Se începe facerea gardurilorŭ de tótă specia. In ḑilele nefavoritóre pentru alte lucrărĭ, servitorii au sĕ derégă, se repareze carĕle, jugurile, cu un cuvêntŭ tóte rechisitele necesare la economiă. Se întorcŭ bucatele în grânare. Economulŭ de acum îşĭ căştigă lucrătorĭ pentru véră, anume: cosaşĭ, secerătorĭ etc. fiind-că-i capĕtă mai eftinŭ. Vitele de jugŭ trebue ţinute bine, că acuşĭ sosesce plugăritulŭ; vacile de a fĕta asemenea. Oile totdeauna trebue scóse la păşune uscată, décă timpulŭ o concede acésta. E consultŭ a cumpĕra în luna acésta vite atâtŭ pentru câşcigŭ, câtŭ şi pentru promovarea economiei. Décă ai cucuruzŭ bagă porcĭ la îngrăşatŭ în Februariu, pentru-că 'ţĭ vorŭ rĕsplăti cucuruzulŭ pe la Sân-Georgiu. Albinele acumŭ începŭ a oua; până când déră nu împlu cu ouă partea inferióră a tablei celularie, trebue curăţiţĭ fugarii; cine o amână acésta pe Martie, acela va tăia dimpreună cu fugarii o mare parte din roiulŭ primŭ, cea ce strică séu împedecă roirea. Coşniţele mai înpopulate şi lipsite de proviantŭ, suntŭ de a se nutri cu mierea culésă din alte coşniţe.

Cu finea lunei trebue puse la clocitŭ gâscele, raţele, găinile. Trebue fiertŭ tortulŭ şi pusŭ afară la înghețare; făcêndŭ acésta se albesce şi se móie mai iute, când apoi numai decâtŭ se începe ţĕsutulŭ, pentru-ca sĕ se termine pe când are sĕ urmeze timpulŭ înălbitului.

(*„Foia bis. şi şcol.“*)

Sciri poliţienescĭ.

Se face cunoscutŭ publicului, că cu Sâmbăta de mane, 23 Ianuarie (4 Februarie), se pune în esecutare disposiţiunea căpităniei oraşului, prin care se pune capĕtŭ cerşitului pe teritoriulŭ oraşului Braşovŭ. De aceea e învitatŭ publiculŭ ca deja mâne sĕ respingă cu cea mai mare consecinţă pe cerşetorĭ, eventual sĕ-i arete poliţiei. Ofertele marinimóse pentru cerşetorĭ sĕ se predeă séu la secţia centrală a poliţiei séu în secţiile din suburbii, unde suntŭ depuse în acestŭ scopŭ puşculiţe de colectatŭ.

Mulţămită publică.

Spre scopulŭ balului „Reuniunei Pompierilorŭ voluntarĭ din Blaşŭ“, ţinutŭ în 21 l. c., în sala „Otelului Naţionalŭ“, au incursŭ ca solvirĭ şi suprasolvirĭ, şi anume de la:

1. Es. Sa D-lŭ archiepiscopŭ şi metropolitŭ Dr. Ioanŭ Vancea 10 fl. 2. Ilustritatea Sa Br. Splenyi Antal 1 fl. 3. Reverend. d-nĭ canonicĭ Iónŭ Fechete Negruţŭ 2 fl. 4. Antoniu Vestemianŭ 1 fl. 5. Reverend. d-nŭ S. P. Mateiu 1 fl. 6. Domnii Tirion Buteiu Fauer 1 fl. 7. Moritz Bretter propriet. 1 fl. 8. Iuliana Manfi vĕduvă 1 fl. 9. Isidorŭ Albini oficialŭ 1 fl. 10. George Vancea chef R. P. V. 2 fl. 11. Teodorŭ Onişorŭ notarŭ R. P. V. 2 fl. 12. Iosifŭ Salmen chef. R. P. V. 2 fl. 13. Petru Solomon comand. sup. R. P. V. 2 fl. 14. Moritz Preiser comerciantŭ 1 fl. 15. Iosif Halasz măsarŭ 1 fl. 16 Carol Schüssel apotecarŭ 2 fl. 17. Iosif Ganz maşinist 1 fl. 18. George Munteanŭ profesorŭ 1 fl. 50 cr. 19. Maria Lövi vĕduvă 2 fl. 20. Dr. Alexandru Popŭ 1 fl. 21. Aronŭ Deacu profesorŭ 3 fl. 22. Ignatz Blum comerc. 1 fl. 23 Dumitru Turcu jun. chef. R. P. V. 2 fl. 24. Alesandru Velicanŭ jun. pantofarŭ 2 fl. 25. Dumitru Mărgineanŭ pantofarŭ 1 fl. 25. Enyedi Lajos jude regescŭ 1 fl. 27. Iacob Abraham maşinistŭ 2 fl. 28 Klain Iosif neguţătorŭ 1 fl. 29. Filip Samu neguţătorŭ 1 fl. 30. Ioan Cristian Faurŭ P. V. 1 fl. 31. Aurelŭ Popa proprietarŭ 2 fl. 32 Salamonŭ Sinberger comerciantŭ 2 fl. 33. Basilŭ Todoranŭ pantofarŭ 1 fl. 34. Piti Raţiu propietarŭ 1 fl. 35. Friedrich Sculler adjunctŭ R. P. V. 2 fl. 36. Alexandru Iansa adjunct R. P. V. 2 fl. 37. Isidorŭ Lieblich neguţătorŭ 2 fl. 38. Valeriu Riti P. V. 1 fl. 39. Ana Spătariu vĕduvă 1 fl. 40. Augustinŭ Sterza cojocarŭ 2 fl. 41. Ioanŭ Ianza cismarŭ 2 fl. 42. Dr. Schmigelszki profesorŭ 1 fl. 43. Nicolae Ionaşŭ profesorŭ 1 fl. 44. Aurelŭ Florianŭ profesorŭ 1 fl. 45. Nicolae Popescu profesorŭ 1 fl. 46 Heinrich Bach croitorŭ 2 fl. 47. Ludovicŭ Tornya notarŭ com. 2 fl. 48. Vasilie Costea proprietarŭ 2 fl. 49. Tereza Ciaclani vĕduvă 1 fl. 50. Iosifŭ Scurtu teologŭ absolutŭ 1 fl. 51. Iosifŭ Ciuciu calfă de comerc. 1 fl. 52. Nicolae Vodă învĕţăt. 1 fl. 53. Adrianŭ Nistorŭ juristŭ 1 fl. 54. Dr. Nagy Albert medicŭ comitat. 1 fl. 55. Wilhelm Goldstein comerciante 2 fl. 56. Petru Santean calfă 1 fl. 57, Io... Benedek vĕduvă 1 fl. 58. Natan Rot neguţătorŭ 1 fl. 59. Aurelŭ Popescu comerciante 1 fl. 60. Iosifŭ Vancea proprietarŭ 2 fl. 61. Aronŭ Papiu profesorŭ 2 fl. 62. Şandor Horvath proprietarŭ 1 fl. Suma 96 fl. 50 cr. Spesele balului făcŭ 36 fl. 35 cr. Rĕmâne venitŭ curatŭ 60 fl. 15 cr.

Pentru carĭ prin acésta se aduce cea mai adêncă mulţămită din partea Reuniunei Pompierilorŭ volunt.

Blaşŭ, 29 Ianuarie 1888.

Petru Solomonŭ, comand. sup. **Teodorŭ Onişorŭ** notarŭ şi ad. supr.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Viena, 3 Februarie. „Fremdenblatt“ află din parte autentică, că cele amintite în scrisórea unei „Corespondenţe“, că adecă s'au trimisŭ militarĭ superiorĭ austriacĭ la Berlinŭ, nu s'au întêmplatŭ, şi vorbele puse în gura lui Molke în acea scrisóre suntŭ luate cu totulŭ din vêntŭ.

Mulţămită publică.

Tuturorŭ amicilorŭ şi cunoscuţilorŭ carĭ au luatŭ parte la doliulŭ nostru aducemŭ sincera nóstră mulţămită.

Lazarŭ şi Maria Nastasi.

DIVERSE.

Cum se apĕră viile contra gerurilorŭ de primăvară. — In academia francesă de sciinţe s'a făcutŭ nu de multŭ propunerea, ca în Octomvre séu Noemvre sĕ se samene rapiţă prin vii. Primăvara în Maiu, plantele ajungŭ la o înălţime pe peste unŭ metru, apĕrândŭ astfelŭ viţele de frigŭ. Mai târḑiu rapiţa se póte tăia şi întrebuinţa.

Nu e bine a acoperi caii în grajdŭ. O fóiă economică americană spune, că nu e sănĕtosŭ pentru cai sĕ'i acopere în grajdŭ, căcĭ îi face moi séu resfăţaţĭ şi se potŭ rĕci lesne eşindŭ afară la frig. Când e gerŭ mare, sĕ facemŭ ceva căldură în ...

...zetei“, pe ... 1888.

Loculŭ de întrunire rĕmâne *Alba-Iulia*. Localulŭ şi ora întrunirei le voiu face cunoscute cu 14 ḑile înainte.

Dr. Aurel Mureşianu
Editorŭ şi Redactorŭ.

Cogălniceanu şi Românii ardeleni.

Sub acestŭ titlu cetimŭ în ḑiarulŭ vienezŭ *„Die Presse“* dela 31 Ianuarie 1888:

...sinnea iubileului de 50 de anĭ ...

NECROLOGŬ.

Pĕtrunşĭ de adêncă durere vĕ încunosciinţămŭ despre repausarea multŭ iubitului nostru tată, resp. socru, tată-moşŭ, cumnatŭ şi unchiu, a Domnului **Anastasie I. Safrano**, comerciantŭ, care astăḑĭ la $10^3/_4$ óre a. m. în etate de 83 de anĭ, după scurte dér grele suferinţe şĭ-a datŭ sufletulŭ în mânile Creatorului. Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpului defunctŭ se vorŭ ridica Vinerĭ în 22 Ianuarie (3 Februarie) la 3 óre p. m. din casele sale proprii, têrgulŭ flosului Nr. 24, şi se vorŭ înmormênta în cimitiriulŭ bisericei grecescĭ a S-tei Treimĭ din cetate.

Braşovŭ, 20 Ianuarie (1 Februarie) 1888.

Zoe, Anastasia, Elena I. Safrano, Anastasia şi Elena E. Safrano, Constantinŭ Sasso, Cleopatra, Elena şi Pelasgia C. Triandafilides, Iraclie E Mihalovits, ca nepoţĭ de fii.

Carolina vĕd. Carcalechi, ca cumnată.

Iuliana St. Mihalovits, ca nepótă.

Stelianŭ St. Mihalovits, N. Triandafilides, Nicolae N. Lorenty, ca nepoţĭ.

Ioanŭ, Emanoilŭ, Michailŭ, ca fii.

Eleftera, Maria, Elena, ca fiice.

Const. I. Triandafilides, Emanoilŭ St. Mihalovits, ca ginerĭ.

Cleopatra născ. Ioannides, Elena născ. A. Popoviciu, ca nororĭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 2 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argintŭ românescŭ	„	8.40	„	8.43
Napoleon-d'orĭ	„	10.—	„	10.02
Lire turcescĭ	„	11.30	„	11.35
Imperialĭ	„	10.30	„	10.33
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ	„	109.—	„	110.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Februarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 5%	96.05
Renta de hârtiă 5%	83.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	94.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	124.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	103.75
Bonurĭ rurale ungare	103.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	103.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.50
Bonurĭ rurale Transilvane	103.70
Bonurĭ croato-slavone	103.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
...tutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	118.50
... pentru regularea Tisei şi Segedului	122.75
... hârtiă austriacă	78.20
... argintŭ austriacŭ	80.15
... aurŭ austriacŭ	108.15
... băncei austro-ungare	868.—
... băncei de creditŭ ungur.	272.—
... băncei de creditŭ austr.	269.20
Galbinĭ împărătescĭ	5.97
...d'orĭ	10.01½
... împ. germane	62.15
Livres sterlinge	126.60

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

(3)

DUMNEḐEU E TATALŬ TUTURORŬ.

Novelă.

Fetiţele se jucau, câte odată se şi certau, apoi ér se împăcau, căcĭ mica Emilia atâtŭ de drăgălaşe şi nevinovată era, încâtŭ nu putea sĕ ţină multŭ timpŭ mânia; ér Hortensia se ţinea mai cu minte, fiindŭ mai mare, şi de aceea trebuia sĕ 'i ierte celei mai micĭ.

Servitórea torcea lângă focŭ, câte odată aţipea şi scăpa fusulŭ, apoi ér se treḑea spăriată, cu deosebire când micuţele fetiţe îi băgau câte o hârtiă sucită în ureche.

Era de către séră, — când se deschise uşa bucătăriei, pe care intră stăpâna casei. Sĕrmana, atâtŭ era de sdrobită şi de palidă, încâtŭ abia mai sta pe picióre, dér era firmŭ hotărîtă, sĕ nu se culce până ce nu va veni bărbatu-sĕu acasă.

După ce înoptă, ḑise rugăciunile cu fetiţele, apoi le culcă. Amêndouĕ adormiră repede. Dormeau aşa de frumosŭ îmbrăţişate; mâna Hortensiei era încă pe plapomă, cum acoperise pe mica Emiliă.

Orologiulŭ bătuse 10 óre şi mama lorŭ încă totŭ deşteptă era; cetea dintr'o carte, cetea câte o fóiă, apoi ér o mai întorcea şi o mai cetea odată dela începutŭ, căcĭ îngrijată, cum era, nu putea fi atentă la cea ce cetea.

Vĕḑêndŭ în urmă că cetitulŭ nu merge, luă nisce pânză şi începŭ sĕ cósă pentru fetiţe.

Era pe la mieḑulŭ nopţii, când se culcase; dér îndeşertŭ se încerca sĕ dórmă, căcĭ nu putea. Intr'unŭ târḑiu totuşŭ o fură somnulŭ puţinŭ. Dér vai şi de acelŭ somnŭ, era mai chinuitorŭ, decâtŭ celŭ mai greu lucru. Avŭ în somnŭ nesce visurĭ de totŭ înfricoşate: Acum se apropia unŭ şérpe mare de patulŭ fetiţelorŭ, vrêndŭ sĕ le înghiţă, — şi biata femeiă tresărea, frecându-şĭ ochii şi întorcêndu-se pe cealaltă parte; apoi érăşĭ îndată ce închidea ochii vedea casa în flacărĭ, striga numele bărbatu-sĕu, dér elŭ nu era nicăirea.

Asemenea visurĭ o chinuiau necontenitŭ. Se ruga lui Dumneḑeu sĕ facă diuă mai curêndŭ.

Orologiulŭ de pe părete se oprise şi elŭ şi aşa nu putea sci ce oră era.

Puţinŭ câte puţinŭ, începură a se ḑari ḑorile dimineţii. Se auḑiau din depărtare strigătele păstorilorŭ, carĭ eşiau cu vitele la câmpŭ. Se auḑi apoi şi cornulŭ porcariului, la alŭ cărui auḑŭ şi lelea Ana se deşteptă, fugì repede în curte şi mână şi ea rămătorii în turmă cu ceilalţĭ.

Hortensia şi Emilia erau dedate, că îndată ce se deşteptau din somnŭ cereau sĕ fiă spălate şi peptĕnate, ca sĕ 'şĭ pótă lua dejunulŭ. Aşa făcură şi de astădată. Oh! căcĭ nu sciau ele că scumpa lorŭ mamă numai atuncĭ adormise. Décă ar fi fostŭ bietele fetiţe numai cu puţinŭ mai mărişóre şi prin urmare mai deştepte, arŭ fi pututŭ ceti lesne pe faţa palidă a mamei lorŭ, că ea are mare lipsă de odichnă.

Sĕrmana mamă însĕ se sculă, şi după ce le spălă, le peptenă şi le îmbrăcă, le dede dejunulŭ. Apoi pe Hortensia o duse servitórea baronului érăşĭ la Olivia.

Mica Emilia rĕmase acasă cu mamă-sa şi se juca cu păpuşea, apoi o culca, şi îi cânta ca sĕ dórmă mai bine.

Mama era ocupată cu gătitulŭ mâncării, căcĭ dóră îşĭ aştepta bărbatulŭ pe timpulŭ prânḑului. Făcŭ şi prăjiturĭ din alŭ cărorŭ aluatŭ dădŭ şi micei fetiţe o bucăţică, ca sĕ 'şĭ facă ea de mâncare pe séma păpuşei.

— Du-te lele Ano şi adă lemne de pune pe focŭ, — ḑise stăpâna cătră servitóre.

Servitórea se duse. Afară parcă vorbea cu cineva; apoi începŭ a se văeta cumplitŭ şi veni repede în casă.

— Vai, Dómne, Dómne! Vai domnulŭ nostru celŭ bunŭ!

— Dér ce s'a întêmplatŭ lele Ano? — strigă îngroḑită stăpână-sa. — Dóră nu s'a întêmplatŭ vr'o nenorocire bărbatului meu!

Lelea Ana se văeta mereu, nu puteai înţelege ce ḑice.

Mica Emilia începŭ şi ea sĕ plângă. Ea nu scia sĕrmana că pentru-ce plânge, dér destulŭ a fostŭ pentru ea, sĕ vĕḑă pe biata mamă-sa şi pe servitóre în o astfelŭ de posiţiă, pentru ca inima ei fragedă şi simţitóre sĕ se 'nduioşeze şi sĕ presimţă, că s'a întêmplatŭ ceva neobicĭnuitŭ.

In momentulŭ acesta intră Ionŭ, servitorulŭ, pe uşe şi se repeḑi cu furiă la lelea Ană, înfruntând'o că a spăriatŭ aşa de tare pe sĕrmana stăpână-sa, cu vaetele şi cu ţipetele ei. Lelea Ana însĕ se bocea mereu şi se văeta strigândŭ într'una „sĕracu domnu nostru“!

— Nu te mai boci, căcĭ încă-lŭ póte ţinĕ Dumneḑeu! — o întrerupse Ionŭ. — Nu te boci, de par' că ţĭ-ai pierdutŭ mintea.

(Va urma.)

trăĭ și fără de Sașĭ“. Ce ḑic
putații *naționalĭ* sașĭ la aceste
nifestărĭ de dispreță ale dep
țiloră ungurĭ față cu popor
săsescă?

SCIRILE DILEI.

Avisă d-loră abonațĭ!

Rugăm pe d-niĭ abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiuneĭ sĕ binevoiască a scrie pe cuponulă mandatuluĭ postală și numerii de pe fășia sub care au primită ḑiarulă nostru până acuma.

Domniĭ, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurită și sĕ arate și posta ultimă.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovă.